

Kara Bayram -(Fakir Baykurt'un "Yılanların Öcü" adlı Romanı) **Uyumlu**

Karakter Yoksul fakat çalışkan bir annenin çocuğu olan Kara Bayram, babası öleli hep annesinin sözünü dinler, ona saygıda kusur etmez. Annesi Irazca, karısı Haçça ve çocukları Ahmet, Serfe ve Osman ile birlikte tek göz odada yaşarlar. Hatta karısı üç aylıkken de Haceli yüzünden düşük yapar. Kendi hallerinde yaşarlarken son derece mutlu olan ailenin hayatı Haceli'nin onlara komşu olma fikri ile kötü bir sürece girer. Esasında Kara Bayram, elindekilerle yetinmeği bilen dürüst, çalışkan bir çiftçi olarak görülür. Köyün zengini Necip Bey'in yıllar önce sattığı tarladan aldığı kırk beş dönüm ile hayatlarının geçimini sağlarlar. Yoksulluktan ve muhtar gibi adamlar tarafından küçümsenmekten her ne kadar usansa da kanaatkâr davranıp sakin kalmayı tercih eder. Hak ve adalet konusunda annesi kadar serttir, doğru bildiğinden şaşmaz. İnattır. Annesinin isteği üzerine Haceli'nin karısı ile birlikte olur. Irazca'ya göre biraz daha mantıklı olan Kara Bayram, muhtarın evinde pusuya düşürüldüğünde dahi elinden isyan etmekten başka bir şey gelmez. Sonrasında kendisine yapılan tüm haksızlıklar için mahkeme bekler.

Aktiviteler Çocukları ve karısı ile bağa ekim yapmaya gider. Boş kalmaz, toprakları ektikten sonra hayvanlarla ilgilenir. Arada tarladan iki ağaç getirip marangoza evin eksiklerini yaptırır. Arada askerlik anılarından bahsederek askerlikle halk arasındaki farkı göstermeye çalışır. Karısı Haçça'yı Fatma ile aldatır. Köylü kadar sık camiye gitmez, cami ona babasının ölümünü hatırlatarak üzer.

ÖRNEK ANILAR

Gösterişçi Kara Bayram, yaşadığı döneme uygun bir şekilde gösterişin de gerekli olduğunu düşünür. Yani yaşadıkları hayatın fukaralığında söz sahibi olamamalarını hep fakirliklerine bağladığı için para varsa, cüssesi varsa eğer sevilip sayılacağına inanır, bu nedenle de oğluna bunu nasihat eder, onun bir şeyden mahrum kalmasını istemez: "Sen büyümene bak ulan! Güz gelende bir çizme, bir şapka, bir de "delme yelek" alacağım sana! Giyip köy içinde görüldüğün zaman bütün kızların gözü kalacak! Hem de dostu düşmana bir gösteriş olur, lazımdır!.."

Özgüvenli Maddi durumları çok iyi olmasa bile karısına sürekli vaatlerde bulunur. Ayrıca köyde yaptığı işleri de öve öve bitiremez, her işte kusursuz olduğunu düşünür. Kendine olan özgüveni tamdır: " Bayram, sorumsuz politikacılar gibi sesini kabartarak bol keseden atmaya başladı: "Bugünkü gününe kadar yamalı "alaca" giydiğin yeter! Bundan sonra dal güllü pazenler alacağım, kutnu kumaşlara beleyeceğim ulan seni! İrezillige paydos gayrik!.."

Maddiyatçı Paranın insana saygınlık kattığını ve her şeyden önemli olduğunu düşünür. Çevresinde tanıdığı tüm paralı insanların hep mühim görevleri vardır ve yönetimde, alımda, satımda hep onların sözü geçmektedir. Yediği dayanın bile unutulması için para teklif edildiğinde kabul etmez. Amacı paranın haklı kazancından yana olmaktır. Bu nedenle de Kara Bayram her ne kadar hayatından memnun olsa, ailesi ile gurur duysa da paranın önemini bilen bir yapısı vardır: "Parası olmayan bir Allah'ın kulu istediği kadar akıllı fikirli olsun, oluru yok, paşaya cevap veremez! Korkar. Para adamı yüreklendirir. Para adama cesaret verir. Para adamı konuşurur. Para adamı adam eder Haçça Hanım!.."

Korumacı Kara Bayram ailesine karşı son derece korumacıdır, bu konuda kızdığı zaman onu kimse tutamaz o kadar sinirlenir ki gözü hiç bir şeyi görmez. Annesinin yetemediği konuda tüm aileyi korumak adına aslan gibi kükrer: "Kara Bayram'ı üç kişi zor tutuyor. "Nasıl gelir bu evin önüne! Hâlâ duruyor! Salm beni!.. Tutmayın!.. Tartıp yıkıyor kolunu tutan karıları."

Yardımsaver Kara Bayram adı gibi cesur ve yiğit bir delikanlı olarak kendi ailesine yettiği kadar teyzesine de yetmeye çalışır. Teyzesi Sultanca kendi evinde yılan gördüğü zaman ilk olarak Irazca'ya gelir. Onun korkusunu dinledikten sonra Kara Bayram teyzesinin avlusuna yılan aramaya, atrafı kolaçan etmeye gider: "Bayram, taşların birazını birbirine vurarak, birazını çapanın düdüsüyle parçaladı. Deliklere doldurdu. Avluya çıkıp toprak getirdi, Toprağı ocağın başında çamur yaptı. Sıkıştırılmış taşların arasını iyice sıvadı."

Hakçı Kara Bayram, kendisine ve karısına yapılan bütün ısrarlara rağmen yapılan haksızlıklara karşı, devletin adaletine sığınma kararından vazgeçmez. Devletin de en az kendi kadar adil olacağına yürekte inanır. Muhtar ve köylü Kara Bayram ile Haceli'yi her ne kadar barıştırmak istedi ise genç adam o kadar kabul etmez: ""Ben gidip hükümete söyleyeceğim! Onlar bir şey der helbet! Şeriatın kestiğine razı olurum sonuçta!.."

Heyecanlı Annesi Irazca'nın Fatma'nın kendisine yanık olduğunu söylediği andan itibaren bir heyecan hasıl olur. Gidip Fatma'nın kocasının kazdığı temelde kendisine haram olan kadının teninin tadına bakacağı için Kara Bayram'ın benliğinde büyük bir fırtına kopuverir, birlikte olurlar: "Ses soluk çıkmadı Bayram'dan. Yüreği deli gibi vuruyordu. Bendini yarmış sel suyuydu, dünyanın ateşini söndürmeğe yeterdi yüreği."